

Висновки. Використання інтерактивної табличної системи "Аналіз" у навчальному процесі підвищує мотивацію навчання, сприяє більш повному засвоєнню навчального матеріалу, робить творчим сам процес навчання.

Застосування ІТС "Аналіз" як професійної системи дозволяє не лише скоротити час для проведення розрахунків і аналізу на їх основі, але й надає можливість керівникам підприємств приймати необхідні рішення щодо максимізації прибутку.

Список літератури

1. Григоришин, І. А. Microsoft Excel для самостійного вивчення [Текст] : навч. посібник / І. А. Григоришин, Л. В. Кулібаба. – К. : Дакор; КНТ, 2007. – 200 с.

2. Устинова, Г. М. Информационные системы менеджмента: Основные аналитические технологии в поддержке принятия решений [Текст] : учеб. пособие / Г. М. Устинова. – СПб. : ДиаСофтЮП, 2008. – 368 с.

Отримано 31.03.2010. ХДУХТ, Харків.

© О.К. Кухарьонко, Т.В. Коновалова, І.В. Руденко, 2010.

УДК 658.5

В.В. Чаговець, канд. екон. наук

Ю.В. Землянко, асист.

АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Розглядаються питання комп'ютерної підтримки самостійної роботи студентів. Розкрито можливості використання у навчанні розробленого комплексу відеофільмів з дисциплін "Інформатика" й "Інформаційні системи та технології на підприємствах".

Рассматриваются вопросы компьютерной поддержки самостоятельной работы студентов. Раскрыты возможности использования в обучении разработанного комплекса видеофильмов по дисциплинам "Информатика" и "Информационные системы и технологии на предприятиях".

The article considers questions of computer support of independent work of students. Use possibilities in training of the developed complex of video films on disciplines "Computer science" and "Information systems and technologies at the enterprises" are explained.

Постановка проблеми у загальному вигляді. На сучасному етапі розвитку вищої освіти необхідно особливу увагу приділяти впровадженню у навчальний процес новітніх технологій, використанню активних методів навчання, формуванню нового мислення студентів,

орієнтації їх на самостійне придбання знань та умінь. Висунута проблема вимагає широкого застосування в практиці викладання дисциплін такої сучасної форми активізації навчальної діяльності, як відеофільми. Їх доцільно використовувати у підготовці студентів з тем, що виносяться на самостійне вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Навчальними закладами напрацьовано багато матеріалу з активізації навчання, використання відео- та медіатехнологій, а інформаційні інтернет-ресурси перенасичені різного роду відеороліками: від фільмів про приготування їжі до розкриття технологій складних промислових виробництв. Але вони подають інформацію у спрощеному популяризованому вигляді.

Аналіз сучасного ринку прикладного програмного забезпечення свідчить про відсутність програм для самостійного вивчення низки тем з інформаційних технологій відповідно до робочих програм дисциплін «Інформатика» й «Інформаційні системи та технології на підприємствах». Тому було вирішено розробити комплекс програм, які б допомогли студентам у цій роботі.

Мета та завдання статті. Метою даної статті є розкрити можливість використання у навчанні студентів розробленого авторами комплексу відеофільмів для самостійного вивчення тем з дисциплін "Інформатика" й "Інформаційні системи та технології на підприємствах". Основні завдання можна сформулювати так: пояснити технологію роботи з програмною оболонкою, що об'єднує розроблений комплекс відеофільмів, навести її переваги у використанні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Останнім часом дуже швидко розвивається процес формування єдиного освітнього, наукового та суспільно-економічного простору європейського регіону, що супроводжується значними змінами в освіті й умовах праці молодих спеціалістів. Усебічне вдосконалення структури системи вищої освіти спрямовано на те, щоб дати нашим студентам таку освіту, яка б забезпечила найкращі можливості для застосування їхніх знань.

Серед основних пріоритетів на майбутнє, визначених Болонською декларацією, є забезпечення високої якості освіти. Якість залишається основоположним наріжним каменем, умовою для довіри, відповідності, мобільності, сумісності та привабливості в Європейському просторі вищої освіти.

Для підготовки спеціалістів, які б відповідали високим стандартам щодо освіти та фаховості, необхідно особливу увагу приділяти впровадженню у навчальний процес новітніх технологій, використанню активних методів навчання, формуванню нового світогляду студентів, спрямованості їх на самостійне здобуття знань та навичок. Саме

для самостійної роботи студентів характерне відходження від переважно інформаційно-пояснювального навчання, від передавання студентам визначеної суми знань до розвитку діяльного підходу.

Особливу роль у цьому відведено самостійному вивченню тем дисциплін із залученням обчислювальної техніки. Розглянемо, як можна організувати цей процес з використанням розробленого авторами комплексу комп'ютерних програм.

Програми подано на створеному web-сайті (рисунок). Їх згруповано відповідно до дисциплін в ієрархічному порядку.

Рисунок – Головна сторінка розробленого web-сайта

З інформатики до комплексу включено звукові фільми для самостійного вивчення студентами таких тем, як "MS Word", "MS Excel" та "Adobe PhotoShop". Вони призначені для вивчення основних прийомів та методів роботи у текстовому процесорі MS Word та табличному процесорі MS Excel, використання функцій для полегшення опрацювання даних, побудови графіків та діаграм, а також методів компонування графічних зображень, світлової корекції та ретуші у програмному середовищі Adobe PhotoShop.

З дисципліни "Інформаційні системи та технології на підприємствах" пропонується ознайомитися з роботою засобів структурного аналізу і моделювання бізнес-процесів BPWin та ERWin.

Перехід між програмами здійснюється за допомогою гіперпосилань.

Під час створення сайту використовувалися такі ресурси, як мова розмітки документів HTML (стандартна мова розмітки web-документів) і технологія опису зовнішнього вигляду документа CSS (від англ. Cascading Style Sheets – каскадні таблиці стилів). CSS переважно використовується як засіб оформлення web-сторінок у форматі HTML і XHTML, але може застосовуватися і з будь-якими видами документів у форматі XML.

Технологія CSS, як правило, використовується розробниками web-сторінок для завдання шрифтів, кольорів, розташування елементів та інших аспектів представлення документа. Її переваги полягають у наступному:

1. Зменшення часу завантаження сторінок сайту за рахунок переносу правил представлення даних в окремий CSS-файл. У цьому випадку браузер завантажує тільки структуру документа і дані, збережені на сторінці, а представлення цих даних завантажується браузером тільки один раз і може бути закешировано.

2. Простота наступної зміни дизайну. Не потрібно редагувати кожен сторінку, а досить змінити тільки CSS-файл.

Додатковими можливостями цієї технології є такі: за допомогою CSS-верстки можна, наприклад, сформувати блок тексту, що буде обтікати інший текст (наприклад для меню), або зробити так, щоб меню було завжди видно під час прокручування сторінки.

Недоліки даної технології оформлення web-сторінок – це неоднакове відображення верстки в браузерах (особливо застарілих), що по-різному інтерпретують ті самі дані CSS, і часто зустрічається необхідність на практиці виправляти не тільки один CSS-файл, але й теги HTML і код PHP, які складним і невидимим способом пов'язані із селекторами CSS, що іноді зводить нанівець простоту застосування єдиних файлів стилів і значно подовжує час редагування і тестування документа.

Слід відмітити, що створений комплекс програм для самостійної роботи студентів можна використовувати у дистанційному навчанні. Студенту навчальні матеріали повинні надаватися як на сайті кафедри інформаційних технологій, так і на CD-ROM для автономного вивчення. Остання обставина дозволяє передавати великі обсяги мультимедійної інформації найбільш дешевим і ефективним способом, не пов'язаним із проблемами пропускну здатності телекомунікаційних каналів.

Під час створення навчальних фільмів враховувалось, що їх матеріали повинні не лише ілюструвати тему лекції, але й ставити та показувати вирішення певної проблеми, мати узагальнюючий підсумковий характер і, що не менш важливо, дозволити провести контроль знань, який є обов'язковим компонентом навчального процесу.

Розроблений сайт планується почати використовувати в навчанні студентів з наступного навчального року. І ми сподіваємося, що впровадження інтернет-технологій у навчальний процес буде сприяти інтенсифікації процесу засвоєння знань нашими студентами, що знаходяться як в аудиторіях університету, так і на відстані від навчального закладу.

Висновки. Підводячи висновки, відмітимо, що найбільш важливою характерною рисою сучасного підходу до вирішення актуальних проблем підвищення якості вищої освіти є прагнення не стільки розробити нові заходи для поліпшення процесу формування у студентів знань, умінь і навичок, скільки формувати в них повноцінну навчально-пізнавальну діяльність: студент, насамперед, повинен навчитися здобувати знання самостійно, як безпосереднє джерело засвоєваних знань. Тільки через активну самостійну діяльність, а не через сприйняття знань у готовому вигляді, можливе якісне оволодіння спеціальними знаннями.

Застосування на аудиторних заняттях розглянутої форми активізації навчання – відео- та медіатехнології – значно сприятиме високій активності роботи студентів, зацікавленості навчальним матеріалом, а використання її у самостійному вивченні тем дисциплін дозволить оптимізувати процес навчання за рахунок доступної форми подання завдань та оцінити самими студентами свої практичні вміння.

Крім того, використання створених відеофільмів буде розвивати вміння самостійного ознайомлення з навчальним матеріалом, допоможе отримати додаткову інформацію, і головне те, що з розробленим сайтом легко працювати.

На наш погляд, фіксація лекційного матеріалу в навчальних відеофільмах значно підсилить ефект навчання. Застосування анімації допоможе краще зрозуміти навчальний матеріал, а система коментарів, пояснень та підказок зробить його вивчення цікавим і легким, що є актуальним в умовах розвитку дистанційної форми навчання і переходу студентів на самостійне освоєння тем дисциплін, передбачених робочими програмами.

Список літератури

1. Краснова, Г. А. Технологии создания электронных обучающих средств [Текст] / [Г.А. Краснова, М.И. Беляев, А.В. Соловов] ; М-во образова-

ния Рос. Федерации, Гос. НИИ систем. интеграции (ГОСНИИСИ) и др. – М. : МГИУ, 2007. – С. 21–27.

2. Медіа-педагогіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.mediaeducation.ru/publ/fedorov/usov.htm>>.

3. Електронний каталог навчальних видань республіканського центру мультимедіа і телекомунікацій в освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <www.mto.ru/stb>.

Отримано 31.03.2010. ХДУХТ, Харків.

© В.В. Чаговець, Ю.В. Землянко, 2010.

УДК 37.022

І.О. Золотарьова, канд. екон. наук, проф. (*ХНЕУ, Харків*)

Н.С. Кушнарєнко, студ. (*ХНЕУ, Харків*)

О.А. Сахно, студ. (*ХНЕУ, Харків*)

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ КУРСІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Розглянуто питання методики створення курсів дистанційного навчання.

Рассмотрен вопрос методики создания курсов дистанционного обучения.

The question of process of creating distance learning courses was considered.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Активне впровадження сучасних інформаційних і комунікаційних технологій у систему освіти сьогодні є не тільки необхідною умовою подальшого розвитку сучасного суспільства, але і нагальною вимогою для успішного функціонування навчального закладу будь-якого рівня – від дитячого садка до академії.

У системі вищої освіти впровадження інформаційних і комунікаційних технологій здійснюється за багатьма напрямками, один з яких – розвиток дистанційної форми навчання.

Упровадження дистанційного навчання (ДН) у вищий навчальний заклад вимагає вирішення цілого комплексу завдань [1]:

- створення технічної та технологічної бази;
- створення комплексу навчально-методичних матеріалів, необхідних для організації навчання на основі інформаційних і комунікаційних технологій;